

Vångan, Ekshärad

WA33358592

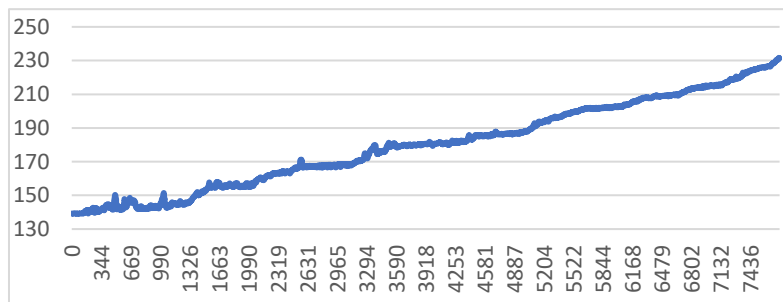
Sammanfattning

Vångan har höga geologi- och naturvärden. Vandringleden som delvis följer bäcken är välbesökt. Viss rensning har skett.. Mynningen är inte intressant för laxlek. Här behövs därför ett helhetsgrepp för hela avrinningsområdet för att komma vidare med eventuella åtgärder utifrån en diskussion med målsättning för bäcken och därmed besluta om syftet av åtgärderna.

Länsstyrelsens input till projektet

Karterad av LST och bedömd som till stora delar orensad. Dock ställvis ändå behov av förbättrade eller helt nya lek- och uppväxtområden då sådana till delar saknas. detaljerad projektering saknas *Lst Kommentar: Fokus bör läggas på att undersöka brist/behov av lek- och uppväxtområden.*

Beskrivning

Höjdprofil Vångan

Vångans mynning bedöms som mindre intressant varför fokus istället lades längre upp. Ingen fullständig genomgång av Vångan har gjorts eftersom det egentligen

var biflödenas mynningar som ämnades hanteras i projektet. Genom att granska höjdprofil och tidigare biotopkartering identifierades korta sträckor med lite högre vattenhastighet än precis vid mynningen. Dessa besöktes sedan i fält. Redan vid mynningen kunde vi dock konstatera att Vångan absolut har rensats (Figur 1), även om den rensning vi observerat är att betrakta som försiktig rensning snarare än kraftig.

Ovan vandringens bro vid mynningen finns en mindre grusbädd med mycket infiltrerad sand, något som bedöms vara naturligt sett till vattendragets karaktär, vi rekommenderar därför inte att några åtgärder görs just där.

Figur 1 exempelbilder Vångan

Fint lekgrus där elfisket genomfördes, märkligt nog låg dock mycket av gruset på land precis i höjd med svämplanet. Vi lyckades inte helt och hållet komma till insikt med vilka processer som kan tänkas ligga bakom detta, men gruset ger ett intryck av att inte ha ett helt naturligt ursprung på denna sträcka.

Vår preliminära bedömning är att gruset aggregerat här tillfälligt efter att ha eroderat från någonstans längre uppströms, exakt vart gruset i så fall skulle ha eroderats ifrån vet vi inte i dagsläget. Men våra fältbesök vid stickprov av Vångan visar att huvudfåran är rensad även ovan vägbron.

Figur 2
elfiskelokal i
Vångan, stora
grusbankar i
höjd med
svämplanet
med en tydlig
djupfåra på
motsatt sida.

Jordartskarta

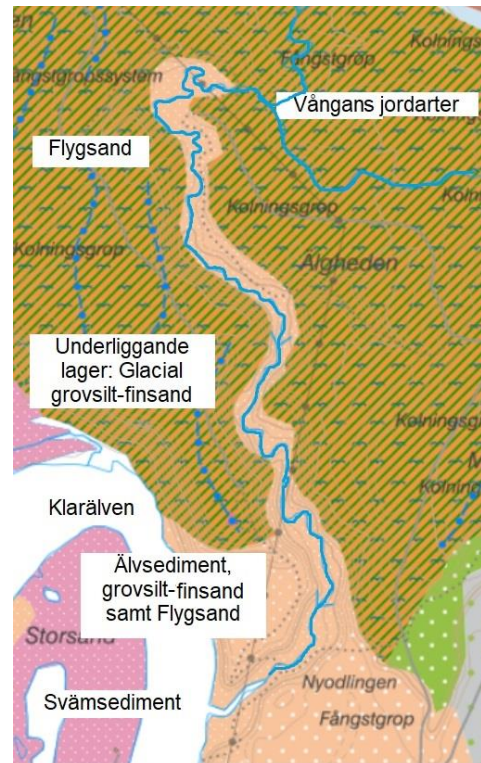
Vångans geologi är mycket intressant, då den har sänkt sitt erosionströskel i samband med en hög vårflod av Klarälven tidig medeltid. Klarälven eroderade då bort den bank av älsediment som låg mellan Vångan och älven. På kort tid eroderade Vångan ner i tidigare avsatt flygsandslager ner i underliggande glaciala grovsandsedimentet. Man kan fortfarande se spåren av "forn-Vångans" meandring på den terrass, c:a 10 m högre, än dagens. Genom denna process flyttades erosion basen succesivt uppströms. Fortfarande sker stora förändringar i bäckens lopp genom skred och erosion.

Det finns en utförlig dokumentation av expertgeolog om denna process

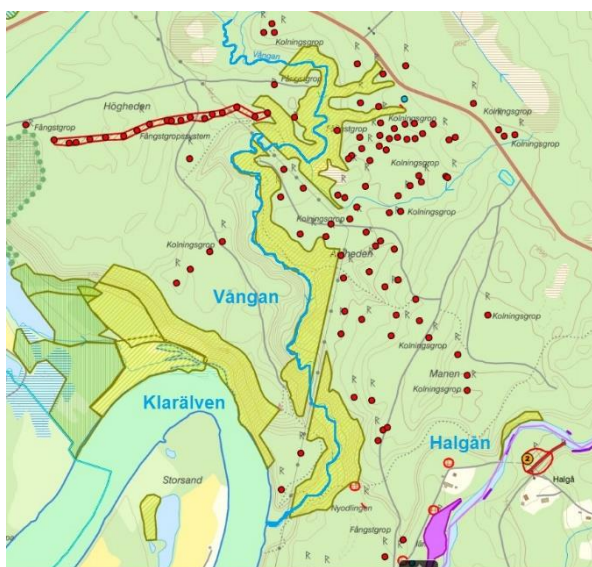
Hydrologi

Vångan har ett " eget" avrinningsområde definierat av SMHI. Obs att SMHI inte mäter utan simulerar uppgifterna i ett avancerat dataprogram.

Specifik flödeseffekt: Mått på den energi som finns i vattnet för processerna erosion, transport och deposition av material. Den beror av flöde, lutning och bredd på vattendraget. Den blir hög om vattnets hastighet är högt.

Flödesstatistik (1991-2020)	vattenföring [m³/s]	Delavrinningsområdets SUBID:	10601
HQ50 Högsta vattenföring 50 år	4,27	Delavrinningsområdets AROID:	668925-1369440
HQ25	3,85	Utloppspunkt, SWEREF99:	413862, 6684090
HQ10	3,29	Area [km²]:	25,27
HQ5	2,85	Antal dammanläggningar enligt dammregistret:	0
HQ2	2,18	Specifik flödeseffekt [W/m²]:	56,3
MHQ /medelhögvatten	2,30	Nederbörd	953 mm
MQ /medelvattenföring	0,32		
MLQ/ medel lågvattenföring	0,03		

Värdefulla kultur/fornlämningar

Ett finns fångstgropssystem skär av älgens vandringar från Klarälvdalen upp mot skogen under vintern. Massor av anläggningar för kolframställning av olika ålder visar på tidig järnframställning från myrmalm och senare försörjde först Halgå bruk och skeppades senare ut från Götnäs ner till Edebäck för att nyttjas i Hagfors järnverk.

Ingen lämning finns i Vångans raviner. Det man kan se i naturen är att skogsbetet här att skapat en kraftig förna och gräsväxt som fortfarande hindrar gran för att växt i ravinområdet.

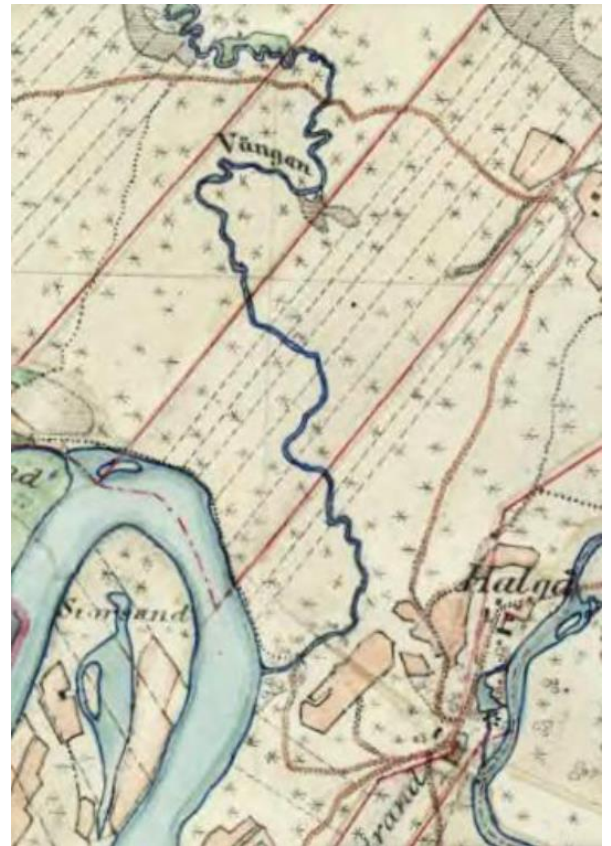
Områden med höga naturvärden

Hela området öster om Vångan är en nyckelbiotop avsatt av bolaget.

Historiska kartor

Halgå bruk var ytterst livaktigt under 1800-talet. Den norra vägen på kartan kommer från torpet Korsberg och går västerut, följer fångstgropsystemet.

Strax uppströms Vångans mynning kommer en väg ner som slutar vid Vångan. Här finns en markering som möjligen kan vara en kvarnhjul. Tyvärr otydligt. Rester av denna väg är klassad som fornlämning – hålväg. Enl. Skog och Historia ska en bit upp på östra stranden finnas en smideslämning i form av ett spismurröse. På andra sidan Vångan blir vägen en stig som följer Klarälvens strand.

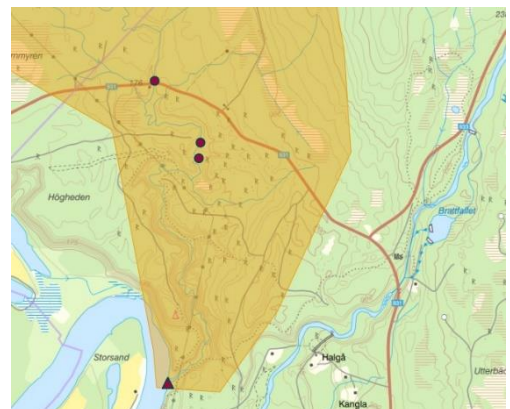
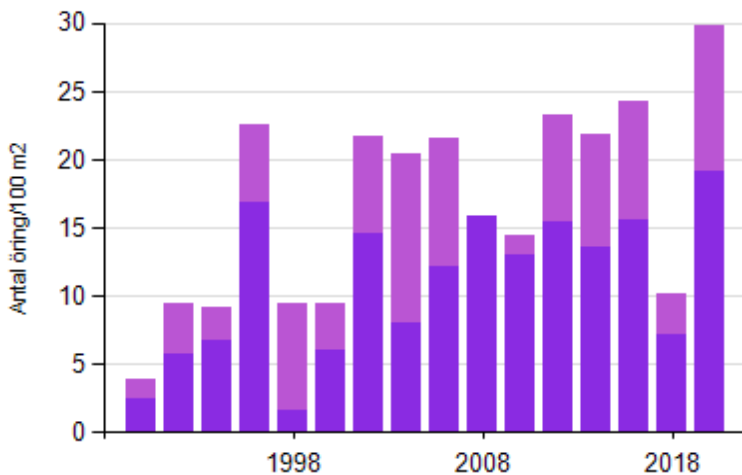

Elfiskeresultat

De flesta fisken har skett vid Mjögmyran, Karta

Uppdateras när ert fiske är inlagt. Spännande!

Nästa alla fisken har fått god status.

Kalkning

Eget kalkningsområde med mål pH inte under 6. Påväxtvisar god status, trots det bedömning måttlig status pga. fys/kem resultat visar att pH vid vissa tillfällen ligger under 6. Dock verkar öringen inte alls påverkas av detta.

Detaljerat förslag på biotopåtgärder

Inga.